

Nr 36.

Ankom till riksdagens kansli 16 april 1920 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret framställning om höjning av missräkningspenningarna åt riksgäldskontorets kassör.

I skrivelse den 8 innevarande april hava fullmäktige i riksgäldskontoret gjort framställning om höjning av missräkningspenningarna åt riksgäldskontorets kassör från 1,000 kronor till 2,000 kronor.

Berörda skrivelse är av följande lydelse:

»I skrivelse av den 20 mars 1919 gjorde fullmäktige i riksbanken framställning till bankoutskottet om höjning av missräkningspenningarna åt bankens kassörer. Fullmäktige framhöllo i denna skrivelse, att, sedan den då gällande avlöningsstaten år 1915 börjat tillämpas, rörelsen i bankens kassa ökats i synnerligen hög grad och nu nått en omfattning, som för den jämförelsevis korta tiden av fyra år knappast kunnat förutses. Vidare framhölls, att kassörernas arbete, vilket vanligen måste utföras under jäktande expedition, uppenbarligen blivit ännu mera slitande och förenat med betydligt större risk än förr.

Riksgäldskontorets kassarörelse har under inflytande av rådande förhållanden ökats i icke mindre grad än riksbankens. I samma mån ha kassörens ansvar och risk givitvis vuxit.

Medan kassarörelsen i riksbanken är uppdelad på ett flertal kassörer, vilar i riksgäldskontoret hela kassarörelsen med alla dess olikartade grenar på *en* kassör, som har att ombesörja icke blott den egentliga kassarörelsen utan även att svara för viss ej obetydlig bokföring.

Kassarörelsens huvudmoment utgöra:

inlösen av obligationer och kuponger;

utbetalning av premieobligationsvinster;

utbetalning av arvoden och resekostnadsersättningar till riksdagens ledamöter och revisorer;

utbetalning av alla övriga riksdagskostnader;

utbetalning av avlöningar och pensioner för riksdagens verk och myndigheter;

en del andra utbetalningar, grundade på särskilda riksdagens beslut m. m.; försäljning av obligationer, tidvis till mycket höga belopp; handhavande av vissa obligationsförråd; handhavande av kontant kassa.

I avseende på kassörens bokföringsskyldighet må framhållas, att, då riksgäldskontorets bokföring är grundad på kassabokföringsprincipen, kassören är skyldig att själv föra kontrolljournaler för giroräkningarna ävensom vissa andra journaler samt att han bär ansvaret för att primärbokföringen i inkomst- och utgiftsjournalerna samt inkomst- och utgiftsböckerna behörigen verkställas och dagligen kontrolleras. Kassören har vidare att övervaka de biträden, tidvis ett tiotal, som granska och makulera till inlösen föredöda obligationer och kuponger, varjämte kan skall ansvara för dessa värdehandlingars förvaring under tjänstetiden och efter dennas slut redovisa dem till obligations- och kupongavdelningen. Slutligen har kassören att utöva viss kontroll i avseende å premieobligationsvinsterna m. m.

Av det anförda framgår, att kassören i riksgäldskontoret, vid sidan av den egentliga kassavården, har att utföra jämväl åtskilliga andra ansvarsfulla åligganden. Att ansvaret och risken för honom under sådana omständigheter åtminstone ej äro mindre än för flertalet av riksbankens kassörer synes fullmäktige uppenbart.

Nedanstående siffror torde giva en föreställning om omfattningen av kassörens i riksgäldskontoret uppgifter.

Omsättningen å riksgäldskontorets giroräkningar i riksbanken utgjorde:

år 1917	kr.	902,290,711: 51
» 1918	»	2,378,804,694: 83
» 1919	»	2,636,061,250: 32

Sammanlagda beloppet av inlösta obligationer och kuponger (incl. statsskuldsköpräntor) utgjorde:

år 1914	kr.	2,888,809: 60
» 1915	»	14,344,313: 39
» 1916	»	28,659,386: 69
» 1917	»	35,095,021: 74
» 1918	»	39,105,305: 48
» 1919	»	43,254,071: 38

I kassan hava under åren 1914—1919 försålts obligationer till ett sammanlagt belopp av omkring 105,000,000: — kronor.

Av kassören utbetalda riksdagskostnader, kostnader för riksdagens verk och myndigheter samt riksdagens hus hava uppgått till följande belopp:

år 1912	kr.	1,540,363: 55
» 1913	»	1,524,751: 10
» 1914	»	2,072,625: 26
» 1915	»	1,715,111: 20
» 1916	»	1,747,750: 99
» 1917	»	2,148,073: 20
» 1918	»	4,154,711: 31
» 1919	»	5,668,501: 24

Kassörens kontanta utbetalningar hava uppgått till:

år 1917	kr. 3,751,227: 96
» 1918	» 5,499,001: 13
» 1919	» 9,212,922: 75.

Av det ovan anförda framgår, att den kassarörelse, som riksgäldskontorets kassör har att ombesörja, icke blott är i och för sig mycket omfattande utan även är stadd i mycket hastig tillväxt, varigenom den risk, som missräkningspenningarna avse att uppväga, i väsentlig grad ökats. Det synes därför fullmäktige vara billigt, att en höjning därav sker; och vilja fullmäktige i sådant avseende hemställa, att enahanda höjning måtte beviljas som för riksbankens kassörer eller från 1,000 kronor till 2,000 kronor. Det förhöjda beloppet torde böra utgå från och med innevarande års början.»

Utskottet vill erinra därom, att riksdagen förlidet år efter framställning från fullmäktige i riksbanken höjde missräkningspenningarna åt riksbankens kassörer. Samma skäl för höjning av missräkningspenningarna föreligga enligt utskottets mening även beträffande kassören i riksgäldskontoret. Rörelsen i riksgäldskontorets kassa har, såsom framgår av de av fullmäktige anförda siffrorna, högst väsentligt ökats, varigenom kassörens arbete blivit förenat med en betydligt större risk än förut. Fullmäktige hava föreslagit en höjning av missräkningspenningarna med 1,000 kronor eller till samma belopp, 2,000 kronor, som för närvarande utgår till kassörerna vid riksbankens huvudkontor och kontoren i Göteborg och Malmö. Utskottet har icke haft något att erinra mot detta förslag, liksom icke heller däremot, att förhöjningen tillämpas från och med den 1 januari 1920.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, med bifall till fullmäktiges förevarande framställning, må besluta, att missräkningspenningarna åt kassören i riksgäldskontoret må från och med den 1 januari 1920 utgå med 2,000 kronor.

Stockholm den 16 april 1920.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Gustafsson, Juhlin, Öhngren, Johansson* i Friggeråker, *Enhörning* och *Malmberg* samt

av andra kammaren: herrar *Kristensson, Gustafsson* i Örebro, *Jonsson* i Gumboda, *Edbom, Lindvall, Andersson* i Milsmaden, *Jensen* och *Andersson* i Stockholm.